

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Φιλολογίας

MIET

Ιστορικό & Παλαιογραφικό
Αρχείο

Διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο

**Η βυζαντινή παράδοση στη γραμματεία
του οθωμανοκρατούμενου και λατινοκρατούμενου
ελληνισμού (1453-1800)**

Ιωάννινα, 20-21 Οκτωβρίου 2026

Συνεδριακό Κέντρο «Παναγιώτης Ν. Σουκάκος»
(ΓΑΚ - Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη, 20 Οκτωβρίου 2026

17.30 ΕΝΑΡΞΗ – ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Πρόεδροι: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΕΞΑΚΗΣ – ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΡΙΜΑΝΗΣ

- 18.00-18.20 ΧΑΡΙΤΩΝ ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΣ, Η προβληματική περί τη χρήση του όρου “μεταβυζαντινός”.
- 18.20-18.40 ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΚΟΛΙΤΣΗΣ, Υπάρχει μια “μεταβυζαντινή” φιλοσοφία; Το παράδειγμα της λογικής.
- 18.40-19.00 ULRICH MOENNIG, Ο Μανουήλ Μαλαξός και τα αναγνώσματα των ορθοδόξων Χριστιανών στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.
- 19.00-19.15 ΛΥΔΙΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΑ-ΑΡΤΕΜΙΑΔΗ, Το “Νόμιμον” του νοταρίου Θηβών Μανουήλ Μαλαξού. Κριτική έκδοση και αποκατάσταση της λογίας εκδοχής ενός μεταβυζαντινού “νομοκάνονος”.
- 19.15-19.35 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΜΑΚΡΙΔΗΣ, Ευγένιος Βούλγαρης, Νικηφόρος Θεοτόκης και Johann Jacob Reiske: Χειρόγραφα και εκδόσεις βυζαντινών και μεταβυζαντινών κειμένων στη Λειψία του 18ου αιώνα.
- 19.35-19.55 ΜΑΡΘΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Η βυζαντινή γεωγραφική παράδοση στη νεότερη ευρωπαϊκή χαρτογραφία (15ος-18ος αι.): Τεκμήρια από τη Συλλογή του Ακαδημαϊκού Παναγιώτη Ν. Σουκάκου.
- 19.55-20.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Τετάρτη, 21 Οκτωβρίου 2026

Α΄. ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ

Πρόεδρος: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΝΕΛΗΣ

- 9.30-9.45 ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, Συνέχεια και ανανέωση της υμνογραφικής παράδοσης στην εποχή της τυπογραφίας: Η περίπτωση του 16ου αιώνα.
- 9.45-10.00 ΜΑΡΙΑ ΤΩΜΑΔΑΚΗ, Ανέκδοτα ποιήματα του Μανουήλ Κορινθίου.
- 10.00-10.15 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΝΤΑΗΣ, Ανέκδοτα ποιήματα του Αλεξάνδρου Βασιλόπουλου.
- 10.15-10.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Β΄. ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Πρόεδρος: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΜΑΚΡΙΔΗΣ

- 10.30-10.45 OCTAVIAN-ADRIAN NEGOIȚĂ, A Theologian Between Eastern and Western Traditions: Georgios Koressios and Theological Writing in the Seventeenth Century.
- 10.45-11.00 ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΡΙΜΑΝΗΣ, «...ἡμεῖς οἱ Γραικοὶ μὲ ὅλον τὸ φρόνημα τῆς ἐκκλησίας, ὁποῦ ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν...»: Οἱ έννοιες του γένους και της εκκλησίας σε ένα αυτόγραφο κείμενο του Γαβριήλ Σεβήρου (αρχές 17ου αι.).
- 11.00-11.15 ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Η πρόσληψη της ελληνικής πατερικής γραμματείας στην ανέκδοτη πραγματεία *Περὶ τοῦ λατινικοῦ Πάπα καὶ τοῦ ἀντιχρίστου* του Ευστρατίου Αργέντη.
- 11.15-11.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ
- 11.30-11.50 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Γ΄. ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΛΟΓΙΟΙ ΙΕΡΩΜΕΝΟΙ

Πρόεδρος: ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

- 11.50-12.05 ΗΛΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΔΗΣ, Η βυζαντινή παράδοση στο έργο του Δαμασκηνού Στουδίτη.
- 12.05-12.20 ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ, Γεώργιος Ιερέυς Καμισσαΐος – Δημήτριος Σουρούμης: Συγκλίσεις καὶ ἀποκλίσεις στὸν τρόπο γραφῆς δύο μεταβυζαντινῶν βιβλιογράφων.
- 12.20-12.35 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΚΛΕΙΤΣΑΣ, Παῖσιος Δημάρως, Περί της αγίας εικόνας της Χρυσοβίτσας. Πρόδρομη Ανακοίνωση.
- 12.35-12.50 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Δ΄. ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΔΙΚΑΙΟ

Πρόεδρος: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΚΟΛΙΤΣΗΣ

- 12.50-13.05 ΛΥΔΙΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΑ-ΑΡΤΕΜΙΑΔΗ, Η βυζαντινή νομική παράδοση μετά την Άλωση: η μαρτυρία των πηγών.
- 13.05-13.20 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΛΛΙΑΣ, Trimoiria: A Byzantine Inheritance Rule in Post-Byzantine Legal Literature and Practice (1453-1800).
- 13.20-13.35 ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΑΚΗΣ, Όψεις της λειτουργίας των νοταριακών προτύπων στον μεταβυζαντινό κόσμο. Το παράδειγμα από το αρχειακό υλικό της Νάξου (16ος -17ος αι.).
- 13.35-13.50 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ε΄. ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Πρόεδρος: ΜΑΡΙΑ ΤΩΜΑΔΑΚΗ

- 16.30-16.45 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΑΛΕΞΑΚΗΣ, Ανέκδοτη δημώδης μετάφραση του Βίου του Λέοντος Κατάνης.

- 16.45-17.00 ΜΟΝΑΧΟΣ ΠΑΤΑΠΙΟΣ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ – ΜΟΝΑΧΟΣ ΣΥΜΕΩΝ ΝΕΖΕΡΙΤΗΣ, Η μεταφραστική και έξηγητική κίνηση στην άθωνική Σκήτη Καυσοκαλυβίων κατά τον 18ο αιώνα: Μία πρώτη παρουσίαση.
- 17.00-17.15 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΝΕΛΗΣ, Η βυζαντινή γραμματική κληρονομιά στο έργο του Νεόφυτου Καυσοκαλυβίτη: πρόσληψη και σχολική χρήση.
- 17.15-17.30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΣΤ΄. ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΔΗΜΩΔΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Πρόεδρος: ULRICH MOENNIG

- 17.30-17.45 ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ – ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Η ανέκδοτη έμμετρη διήγηση Περί του Παγκάλου Ιωσήφ.
- 17.45-18.00 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΓΑΝΗΣ, Εκδοτικές τύχες του «Χρονογράφου» του (ψευδο)Δωρόθεου: Ζητούμενα μιας φιλολογικής-χρηστικής επανέκδοσης με βάση το έντυπο του 1631.
- 18.00-18.10 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ζ΄. ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΒΙΕΣ ΗΓΕΜΟΝΙΕΣ

Πρόεδρος: ΗΛΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΔΗΣ

- 18.10-18.25 ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Η βυζαντινή παράδοση σε έργα του λόγιου Γεωργίου Χρυσογόνου Τραπεζούντιου.
- 18.25-18.40 ΟΛΓΑ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑ, Η δημόδης μετάφραση της Συνόψεως των Φυσικῶν και του *Περὶ χρειᾶς τῶν οὐρανίων σωμάτων* του Συμεώνος Σηθ από τον Μάρκο Πορφυρόπουλο τον Κύπριο (+1719).
- 18.40-18.50 ΣΥΖΗΤΗΣΗ
- 18.50-19.30 ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ,
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ – ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΡΙΜΑΝΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΟΙ

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Επίκουρος Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Σ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΓΚΙΟΥΛΕΚΑ ΟΛΓΑ, Εντεταλμένη Ερευνήτρια, Κ.Ε.Μ.Ν.Ε., Ακαδημία Αθηνών - Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΓΚΟΛΙΤΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχαίας και Μεσαιωνικής Φιλοσοφίας, Α.Π.Θ.

ΓΡΙΜΑΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, Προϊστάμενος του Ιστορικού και Παλαιογραφικού Αρχείου του Μ.Ι.Ε.Τ.

ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝ, Διευθυντής Ερευνών, Κ.Ε.Μ.Ν.Ε, Ακαδημία Αθηνών

π. ΠΑΤΑΠΙΟΣ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ, Διδάκτωρ Θεολογίας - Βιβλιοθηκάριος Σκήτης Καυσοκαλυβίων

ΚΛΕΙΤΣΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Α.Π.Θ.

ΚΟΛΛΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Εντεταλμένος Ερευνητής, Κ.Ε.Ι.Ε.Δ., Ακαδημία Αθηνών

ΜΑΚΡΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, Καθηγητής Θρησκευτολογίας, Πανεπιστήμιο Erfurt

ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

MOENNIG ULRICH, Καθηγητής Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο του Αμβούργου

NEGOITA, OCTAVIAN ADRIAN, Scientific Researcher, Institute for the History of Religions, Romanian Academy

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, Ε.Δ.Ι.Π., Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

π. ΣΥΜΕΩΝ ΝΕΖΕΡΙΤΗΣ, Ερευνητής

ΝΤΑΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΘΑ, Διευθύντρια ΓΑΚ - Ιστορικού Αρχείου Ηπείρου

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, Διδάκτωρ Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Μεταδιδακτορικός Ερευνητής

ΠΑΠΑΡΡΗΓΑ-ΑΡΤΕΜΙΑΔΗ ΛΥΔΙΑ, Διευθύντρια Ερευνών - Διευθύνουσα
Κ.Ε.Ι.Ε.Δ., Ακαδημία Αθηνών

ΠΙΤΣΙΝΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας,
Ε.Κ.Π.Α.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, Καθηγητής Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής
Γραμματείας - Ελληνικής Παλαιογραφίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης

ΤΣΙΓΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Διδάκτωρ Βυζαντινής Φιλολογίας, Α.Π.Θ.

ΤΩΜΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, Επίκουρη Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΧΑΤΖΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Διευθυντής Ερευνών, Κ.Ε.Ι.Ε.Δ., Ακαδημία
Αθηνών

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ, Επίκουρος Καθηγητής Λατινικής Παλαιογραφίας
και Διπλωματικής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Βυζαντινής
και Μεταβυζαντινής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΡΙΜΑΝΗΣ, Προϊστάμενος του Ιστορικού και Παλαιογραφικού
Αρχείου του Μ.Ι.Ε.Τ.

ΧΑΡΙΤΩΝ ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΣ, Διευθυντής Ερευνών, Κ.Ε.Μ.Ν.Ε, Ακαδημία
Αθηνών

ΜΑΡΙΑ ΤΩΜΑΔΑΚΗ, Επίκουρη Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΟΛΓΑ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑ, Εντεταλμένη Ερευνήτρια, Κ.Ε.Μ.Ν.Ε., Ακαδημία
Αθηνών

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Φιλολογίας

MIET

Ιστορικό & Παλαιογραφικό
Αρχείο